

10 gr.

ABC

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

„ABY NADAĆ PAŃSTWU POLSKIEMU CHARAKTER PAŃSTWA NARODOWEGO TRZEBA RÓWNIEŻ ZNISZCZYĆ WPŁYW OBCYCH KAPITAŁÓW NA ŻYCIE POLITYCZNE”.

Jan Korolec: „U strój polityczny Narodu”

Nr. 102 A

Warszawa, sobota 2 kwietnia 1938 r.

Rok XIII

Co przyniósł w tym roku Polityczny prima-aprilis

Budżet, sesja nadzwyczajna, rząd pozostaje

Pierwszy kwietnia jest w Polsce ważną datą o znaczeniu politycznym przede wszystkim. jako rozpoczęcie nowego roku budżetowego.

BUDŻET

Budżet, który rząd rozpoczął wczoraj wykonywać, zamyka się po obu stronach sumą 2575 milionów zł. Trzeba oczywiście do tego dodać jeszcze 800 milionów zł. z planu inwestycyjnego, które do budżetu nie wchodzi, trzeba nasz preliminarz budżetowy uzupełnić jeszcze pozycjami przedsiębiorstw monopolu i funduszy, które dotyczą figurują jedynie w postaci sum netto, jakie wpłacają do skarbu państwa, a otrzymamy pełny obraz rozpoczynającego się roku gospodarczego państwa, w którym wydatki sięgną sumy łącznej około 5,5 miliardów zł.

PODATEK SPECJALNY

W tym roku dzień 1 kwietnia oznacza również obniżenie stawek podatku specjalnego i prawdopodobnie ostatni rok jego ist-

nienia w ogóle, gdyż art. 12-ty Ustawy Skarbowej przewiduje przedłużenie jego tylko na rok budżetowy 1938/39. Również od dnia 1 kwietnia obniżone zostają w porównaniu ze styczniem, lutym i marcem składki ubezpieczeniowe.

SESJA NADZWYCAJNA

Polityczny prima-aprilis zbliżył się w tym roku z zamknięciem zwyczajnej sesji ciała ustawodawczego. Na innym miejscu zamieszczamy wiadomość o obradach Koła rolników i Klubu OZN a tutaj jedynie chcemy zanotować, że rozpoczęte przez parlament ferie potrwają prawdopodobnie jedynie około dwóch miesięcy, gdyż z końcem maja lub z początkiem czerwca przewidziane jest zwołanie sesji nadzwyczajnej.

ZMIANA WARTY

Według tradycji wielu lat, okres, który rozpoczęliśmy wczoraj, był również okresem ważnych zmian personalnych. W m. kwietniu dokonano w ubiegłych latach wielu zmian rządów, a i

obecnie pogłoski, które notowaliśmy przed dwoma dniami, zbliżyły się również z datą 1-go kwietnia.

Autentyczności lub wiarygodności krążących pogłosek nie sposób oczywiście sprawdzić. Jak

się zdaje jednak, wiele z nich przeznaczonych jest prosto na oswojenie społeczeństwa z pewnymi nazwiskami i z pewnymi kombinacjami politycznymi. Nie więc dziwnego, że spotykają się z dużą rezerwą.

Obrady w Sejmie

Klub O. Z. N. i Koło Rolników

Po zamknięciu sesji parlamentarnej odbyły się w Sejmie narady poszczególnych grup.

Koło Rolników wysłuchało referatu wiceministra rolnictwa p. Wierusz - Kowalskiego o programie prac w dziedzinie aprowizacji, następnie zaś zastanawiano się nad sprawą kształtowania się cen żywności i stwierdzono poważne niebezpieczeństwo, jakie grozi rolnikom z powodu niskich cen w okresie wiosennym, gdy powinny one być wyższe. Poleceno zarządowi pilnie zajęcie się tą sprawą.

W piątek rano zebrał się plenarny klub OZON. Na posiedzenie

przybył gen. Skwarczyński oraz p. Wenda. Na wstępie dokonano wyborów sekcji, jak je nazwano w komunikacie „zagadnieniowych”, a więc oświatowej, wiejskiej, samorządowej itd. Referat organizacyjny wygłosił p. Wenda, po czym odbyła się obszerna dyskusja, w toku której przemawiał gen. Skwarczyński. Na zakończenie uchwalono rezolucję, w której OZON przyjmuje z największą radością fakt zjednoczenia się Polaków z Olzą, z głęboką troską dla akcji rodaków i zapewnienia ich o czynnej gotowości udzielenia pełnego poparcia i pomocy dla ich wysiłków.

Upadek rządu Bluma

spodziewany w najbliższych dniach

PARYŻ, 1. 4. Decyzja w sprawie odroczenia posiedzenia rady ministrów do poniedziałku nie zastrzegła kół politycznych, które liczą się z upadkiem gabinetu Bluma w ciągu dni najbliższych jeszcze przed przedłożeniem projektów finansowych w izbie.

Rozdźwięki w łonie rządu trwają nadal. Według wiadomości z kół poinformowanych, ministrowie radykalni ustosunkowują się negatywnie wobec żądań Bluma. W tych warunkach los obecnego rządu wydaje się przesądzony.

Czytelnicy ABC 150 zł. nagrody
mogą zdobyć
Szczegóły w numerze jutrzejszym ABC

Tajemniczy okręt wojenny

w pobliżu wysp japońskich

TOKIO, 1. 4. Domei donosi, że 27 bm. w pobliżu wysp Trak (południowy Pacyfik), będących pod mandatem Japonii pojawił się nieznanym okręt wojenny, który oświetlał wyspy reflektorami.

Prasa japońska wyraża przypuszczenie, że był to amerykański okręt wojenny, należący do eskadry odbywającej manewry na Pacyfiku. Dzienniki twierdzą, iż obecne manewry flo-

ty amerykańskiej odbywają się w skali bardzo wielkiej. Biorze w niej udział dziesięć okrętów liniowych, pięćdziesiąt lotniskowców, krążowniki i konrtorpedowców. 20 okrętów pomocniczych i pięćset samolotów. Cała ta potężna flota, jak pisze „Kokumin Szimbun” odbywa manewry w tajemnicy w pobliżu wysp na południowym Pacyfiku, będących pod mandatem japońskim.

Żydzi zawijają śledzie

w historyczne dokumenty

Skandaliczna afra we Lwowie

Lwów, 31 marca 1938

Z miarodajnego źródła dowiadujemy się o wykryciu nieprawdopodobnej wprost afery, w magistracie lwowskim. W piwnicach magistratu złożono księgi z bieżącymi dokumentami registratury

kasowej z lat 1932/3 a nawet z r. 1934, zawierające zapiski, dotyczące płatników, do dzisiaj jeszcze aktualne.

Ponadto w piwnicach tych złożono cały szereg dokumentów o bezcennej wartości historycznej

n. p. dokumenty z początku XIX w. z podpisami ks. Józefa Poniatowskiego — dalej dokumenty, dotyczące dziejów hotelu Angielskiego we Lwowie, który stał w miejscu dzisiejszej Gal. Kasy Oszczędności, cały szereg daw-

nych map i planów miasta Lwowa. Niektóre z nich oprawione były w grube płóciennne, o skórzanych grzbietach okładki.

O tajemniczym zniknięciu tych dokumentów, posiadających olbrzymią wartość historyczną, nigdy nie dowiedzieliśmy się, gdyby nie prosty przypadek.

Przed kilku dniami do jednego z urzędników zgłosił się jakiś żydek, który zaofertował mu wartościowy historyczny dokument za 10 zł. Po targu sprzedał dokument za 5 zł. Następnego dnia ten sam żydek przyniósł owemu urzędnikowi drugi dokument, a raczej księgę, znacznie cenniejszą i zażądał 150 zł. Ostatecznie zgodził się sprzedać ją za 25 zł. Kiedy cała ta historia z cennym dokumentem wydała się owemu urzędnikowi wysoce podejrzaną, — wówczas zawiadomił on o tym swoje władze przełożone, te zaś policyjne. Wszczęte przez władze śledztwo, dało wprost rewelację.

(Dokończenie na str. 3-iej)

Przysposobienie rolnicze

Ostatnio P. A. T. przyniosła sprawozdanie z konferencji w sprawie aprowizacji kraju. Niestety, jako jedyny wynik konferencji w tak ogromnie ważnej sprawie, pozostał szereg papierowych frazesów, na tomiaś brak zupełny jakiegos wyjaśnienia programu Min. Rolnictwa, co do organizacji aprowizacji, co do dzisiejszych możliwości aprowizacyjnych polskiego rolnictwa.

A przecież jest to naprawdę zagadnienie pierwszorzędnej wagi, od którego w dużej mierze zależy nasza niezależność gospodarcza, a w razie starcia militarnego, zaopatrzenie armii i ludności cywilnej, może decydować o wyniku wojny. W dzisiejszej sytuacji, kiedy położenie międzynarodowe zmusza się nieraz w ciągu paru godzin, gotowość gospodarcza kraju jest palącą koniecznością.

Nie możemy dyskutować z programem Min. Rolnictwa w tej sprawie, bo prosto nie można mówić o pustce, ale dziś, gdy ciągle mówi się o konieczności wciągnięcia całego społeczeństwa do pracy gospodarczej, należy podkreślić możliwości olbrzymiej pracy, le-

żącej dziś odłogiem, a możliwej do wykonania tylko wysiłkiem całego społeczeństwa polskiego.

Wiele jest powodów złego stanu gospodarczego wsi polskiej. Z reguły dadzą się one usunąć tylko przez przebudowę obecnej struktury wsi. Jednak na to aby tej przebudowy dokonać, konieczne jest pewna podbudowa, przygotowująca wieś do nowych zadań gospodarczych. Przede wszystkim takim przygotowaniem musi być podniesienie stanu kultury rolniczej.

Jedną z klęsk wsi polskiej jest przerost instytucji oficjalnej zarówno w dziedzinie pracy oświatowo - wychowawczej, jak i oświatowo - zawodowej, uniemożliwiający inicjatywę prywatną, ograniczający pracę ludzi, nie będących członkami oficjalnej instytucji, do płacenia składek. Jest to t. zw. „instytucjonalizacja” (wyraz godny treści), oparta na założeniu, że wszelką pracę oświatową wykonywać mogą tylko organizacje oficjalnie przeznaczone do danego rodzaju tej pracy, organizacje przeważnie subsydiowane, a wobec tego uzależnione od „czynników

wyższych”; wyparła ona wszelkie formy organizacyjne inicjatywy prywatnej. Pozostały tylko organizacje, będące ekspozyturami różnych ugrupowań politycznych. Wiesz, nie znosząca form sztucznych, odnosi się z wielką nieufnością do oficjalnych instytucji, to też wyniki ich pracy są naogół bardzo mierne.

A tymczasem konieczność zbiorowej pracy nad podniesieniem poziomu produkcji wsi nagli. Dziś, przy niezbyt jeszcze gwałtownym tempie parcelacji, obserwujemy spadek produkcji przy przejściu z folwarcznego warsztatu na drobny. Jest to spowodowane brakiem narzędzi rolniczych i ekstensywnością gospodarki drobnego rolnika. Na ten spadek produkcji nas nie stać. Nie jedynym, ale bardzo istotnym lekarstwem, jest właśnie praca nad podniesieniem kultury rolniczej, którą musi spełnić powszechne przysposobienie rolnicze.

Nie można tylko tego przysposobienia zacieśniać do ram pracy instruktorskiej. Najwięcej zdziała na wsi niewątpliwie przykład i dostrzegalny wynik tych poczynań. Nikt nie prze-

czy potrzebie skoordynowania czynników, pracujących nad podniesieniem kultury wsi, ale nie chodzi tu o skoordynowanie przez zmechanizowaną centralizację, lecz przez opracowanie szerokiego programu powszechnego przysposobienia rolniczego, gdzieby każda słuszną inicjatywę prywatną mogła odegrać swoją rolę. „Instytucjonalizacja” doprowadza do tak potwornych absurdów, jak żądanie Z. N. P., żeby znieść Polską Macierz Szkolną — jako konkurencję oficjalnej instytucji.

Powszechne przysposobienie musiałoby uzgadniać zakres działania organizacji, nie zaś uwzględniać czyjaś hegemonia. Naturalnie, to przysposobienie musiałoby wziąć pod uwagę zagadnienie znaczenia rolnictwa dla obronności kraju. W Niemczech przewiduje się np. używanie traktorów, jako siły pociągowej do ciężkich dział.

W ten sposób zrozumiane przysposobienie rolnicze wyśkałoby skarby pracy społecznej, dziś zlekceważonej i pozwoliłoby wsi odegrać większą rolę w życiu państwa polskiego. J. W.

Dziś znowu wiatr

Gwałtowne wiatry, trwające od czwartku w zachodniej połowie kraju, zaczęły w piątek rankiem wzmacniać się silnie, dochodząc chwilami do 25 msek, t. j. około 90 km.godz. Siła wiatru w ciągu dnia wrosła znacznie. Na obszarze objętym wichurą było pochmurno i padały deszcze przy temperaturze od 5 st. na wybrzeżu do 11 st. w Wielkopolsce.

W dalszym ciągu pogoda o zachmurzeniu zmiennym z przełotnymi okadami, głównie na południu kraju. Chłodniej. Na Wilenszczyźnie, Polessiu i Podlasiu nocą przymrozki. Stabsze wiatry północno - zachodnie, jednakże chwilami jeszcze dość silne i porywiste. Widzialność dobra, podstawa chmur niskich od 200 m.

Legion austriacki w Wiedniu

WIEDEŃ, 1. 4. Dziś przybyła do Wiednia brygada legionu austriackiego, w skład której wchodzi uchodźcy polityczni z Austrii z okresu ostatnich kilku lat. Ludność zgłotowała brygadzie entuzjastyczne przyjęcie.

Ogłoszenie ustawy

o utracie obywatelstwa

W dniu dzisiejszym została ogłoszona w Dzienniku Ustaw R. P. ustawa z dn. 31. 3. 1938 r. o pozbawieniu obywatelstwa polskiego. Ustawa ta wchodzi w życie z dniem 1. 4. 1938

Olbrzymia powódź w Czechosłowacji

PRAGA, 1. 4. Południowa część Słowacji nawiedzona została przez powódź. Przeszło 2 tysiące akrów urodzajnych obszarów stoi pod wodą. Wyrządzone dotychczas szkody oceniane są na przeszło 30 milionów koron.